

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการวิจัย การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและภูมิสถาปัตยกรรม
พุร้อนโป่งพุเืองด้วยทุนสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
Tourism Facilities and Landscape Architecture Development
of Pong Pu Fueng Hot Spring with Local Environment Capital

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี พ.ศ. 2561

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึง 14 มกราคม พ.ศ. 2562

ชื่อผู้วิจัย ศุภกิจ ยิ้มสรวล¹, ภณ วชิระเนิเวศ², ธนวัฒน์ ขวัญบุญ³, ชโรธรณ์ ทิพย์อุปลัมภ์⁴

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำต้นแบบ (Prototype) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและภูมิสถาปัตยกรรมของแหล่งพุร้อนโป่งพุเือง ต. แม่สรวย อ. แม่สรวย จ. เชียงราย ที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยและข้อมูลเพื่อการออกแบบเพื่อใช้กำหนดแนวทางออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและภูมิสถาปัตยกรรมของแหล่งพุร้อน โดยประยุกต์หลักการจำแนกเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยหลักช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการหรือ The Recreation Opportunity Spectrum (ROS) มาใช้จำแนกประเภทและความเหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่ของพุร้อนโดยพิจารณาควบคู่ไปกับการศึกษาด้านศักยภาพและคุณภาพของแหล่งพุร้อน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นพิจารณาได้ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ศักยภาพและคุณภาพของแหล่งพุร้อน 2) สภาพสังคมและวัฒนธรรมของแหล่งพุร้อน 3) การบริหารจัดการในมิติของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังนำหลักการศึกษาศักยภาพในการรองรับและกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่ (Carrying Capacity) และระดับการเปลี่ยนแปลงที่ยอมรับได้ (Limits of Acceptable Change, LAC) มาใช้เพื่อประกอบการวิเคราะห์สภาพการณ์ของพื้นที่ (SWOT Analysis) การวิเคราะห์ความต้องการและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งการสร้างภาพลักษณ์สถานที่ (Destination Image) ที่เหมาะสม

จากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ร่วมกับการจัดทำแผนที่ฐาน (Base Map) เพื่อใช้ในการวางแผนบริเวณ การกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินและกำหนดแนวทางในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก

¹ ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

³ ภาควิชาการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁴ ภาควิชาศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

สะดวกทางการท่องเที่ยวและภูมิสถาปัตยกรรม ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินและวางผังบริเวณได้เป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย พื้นที่ธรรมชาติและสงวนรักษา (Natural and Preservation Area) พื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการ (Green Area for Recreation) และพื้นที่ควบคุมเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environment Control Area)

ซึ่งการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกและภูมิสถาปัตยกรรมกำหนดให้สอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม อัตลักษณ์และภาพลักษณ์สถานที่ รวมทั้งวัสดุพืชพันธุ์ของพื้นที่พุร้อนและชุมชนโดยรอบ

คำสำคัญ: การพัฒนา, สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว, ภูมิสถาปัตยกรรม, พุร้อน, ทุนสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

ABSTRACT

This study aims to develop a prototype of tourism facilities and landscape of Pong Pu Fueng hot spring in Maesuay District, Chiangrai Province that reflects local identity. It focuses on an analysis of the design criteria and determines the design recommendation for tourism facilities and landscape development of hot spring tourist attractions. This study principally employs the principle of the Recreation Opportunity Spectrum (ROS) to classify an analysis of hot spring potential assessment which based on the following criteria: physical setting, social setting, and managerial setting. Along with this line of thought, the study of Limits of Acceptable Changes (LAC) and the study of Carrying Capacity (CC) are also maneuvered for SWOT analysis and the portrayal of the destination image in tourism and its activities. Hence, the interweaving of these criteria can examine together with the analysis of base map to decide the model of land use, site planning and the design recommendation for tourism facilities and landscape. It considerably results in a classification model of land use, which can be categorized into three main classes; there are 1) natural and preservation area 2) green area for recreation, and 3) environment control area. The recommendation, drawn from this study suggestively concludes that the design of tourism facilities and landscape should be consistent with the hot spring and local community environment, its cultural landscape, and plant materials.

Keywords: Development, Tourism Facilities, Landscape Architecture, Hot Spring, Local Environment Capital